

ALGEMENE BESCHOUWING

MEERJARENBEGROTING GEMEENTE ZEVENAAR 2019-2022

[uitgesproken door Bart Kagei bij behandeling Meerjarenbegroting 2019-2022, 7 november 2018]

Geacht voorzitter, raad, college, griffie, mensen op de tribune en mensen thuis,

Zowel voor de gemeente Zevenaar als GroenLinks betekent 2018 een nieuwe start. Een nieuwe gemeente, een nieuwe organisatie, een nieuwe raad en een nieuw college. En, na een raadsperiode van afwezigheid, de terugkeer van GroenLinks in de raad. Een terugkeer die wij gestalte willen geven in de vorm van het in de spotlight zetten van en aandacht vragen voor een duurzame, rechtvaardige en inclusieve samenleving. In een gemeente waar het goed wonen, werken en leven is.

Een ambitie die alleen haalbaar is met open organisatie en een krachtig coöperatief bestuur dat werkt aan een gemeente die staat voor zijn inwoners. In deze ambitie staat GroenLinks gelukkig niet alleen. Wij zien dat zowel raad, college als de organisatie zich willen inzetten voor een groene en eerlijke samenleving. Een buitenstaander die dit hoort zou makkelijk kunnen denken: lekker laten gaan, op de stroom meedobberen en achteroverleunend toekijken hoe je doelstellingen langzaam bereikt worden.

Dat gaan wij echter niet doen. Achterover leunen betekent op termijn achterop lopen en daar passen we voor. GroenLinks heeft oog voor het vele werk dat al verzet is en nog moet worden gedaan om de herindeling tot een succes te maken, maar wij missen daarin daadkracht in het beleid, zeker daar waar het gaat om duurzaamheid. Ondanks de door het college uitgesproken ambitie van een energieneutrale organisatie in 2025 en de gehele Zevenaarse samenleving in 2040 energieneutraal.

Te vaak horen wij de woorden: 'we gaan hier een visie voor opstellen' en 'hier gaan nog beleid voor ontwikkelen'. En dat terwijl de lat in het coalitieakkoord hoog gelegd is en er grotere stappen gezet moeten worden. De door Den Haag opgelegde taken om de doelstellingen uit het klimaatakkoord te halen en de maatregelen die genomen moeten worden om Zevenaar bestand te laten zijn tegen de gevolgen van de klimaatverandering, vragen om concrete maatregelen op korte en middellange termijn. Te beginnen met een duurzame CO2 neutrale eigen organisatie, aardgasvrije nieuwbouw en een proefproject met het omvormen van een bestaande wijk tot CO2 neutrale wijk.

Dat klimaatverandering nu ook heel dicht bij huis komt, zien we aan de woningverzakkingen als gevolg van de droogte afgelopen zomer. Voor de korte termijn moeten de gedupeerde op enigerlei wijze ondersteund worden. Voor de lange termijn ziet GroenLinks graag beleid dat erop gericht is om ons grondwaterpeil op een veilig niveau te houden. Dit beleid zou ook adviezen en stimuleringsmaatregelen moeten bevatten waar de gemeente en iedere inwoner van Zevenaar zelf mee aan de slag kan, denk aan regenwater afkoppelen van het riool, minder bestrating in tuinen en waterdoorlatende bestrating in woonwijken.

Wij zien voor GroenLinks hier een belangrijke rol weggelegd, namelijk die van **'groen-versneller'**. In tegenstelling tot de huidige trend van een gemeente die faciliteert in plaats van initieert, voorzien wij dat gemeentelijke initiatieven noodzakelijk zijn om onze doelstellingen, zeker op klimaatbeleid, tijdig te bereiken. Dat begint met bewustwording en het bewust afwegen van duurzaamheidsaspecten van raadsvoorstellen. Hiertoe hebben wij een motie opgesteld die ik later dit betoog nader zal toelichten.

Duurzaamheid betekent meer dan klimaat en CO2-neutraal. Duurzaamheid betekent ook bewust inkopen, bijvoorbeeld Fairtrade. Zevenaar heeft de ambitie om Fairtrade-gemeente te zijn, wat GroenLinks betreft moet dat zo snel mogelijk gebeuren. Het staat inderdaad in de collegeplannen, maar wij zien graag dat er nu doorgepakt wordt. Onlangs is door GroenLinks de contactpersoon aangereikt van de lokale werkgroep, vraag blijft wanneer het contact daadwerkelijk gelegd wordt, want dat schijnt nog steeds niet gedaan te zijn. De werkgroep staat te springen om mee te doen en we willen ook graag van het college wanneer concreet contact wordt opgenomen om Fairtrade te beginnen. Vanuit een ander hot topic van dit college: luisteren naar en contact leggen met burgers bij beleid, verwachten we daarin snelle acties.

Maar het duurzaamheidsvraagstuk is niet het enige wat speelt in Zevenaar. Sterker nog: wat heb je aan een schone, veilige en mooie leefomgeving als je geen huis hebt om in te wonen of geen werk hebt om fatsoenlijk in je onderhoud te voorzien. Als we de kranten mogen geloven gaat het economisch goed in Nederland. Toch hobbelt Zevenaar er qua vooruitgang nog wat achteraan. De werkgelegenheid groeit weliswaar, maar minder hard dan landelijk.

Dat ligt in onze ogen (uitzonderingen daar gelaten) niet zozeer aan de mensen die thuis zitten, maar aan het gebrek aan werk. Het vestigingsklimaat moet in onze ogen gericht worden op het aantrekken van bedrijven die mensen uit onze omgeving nodig hebben. Maar ook bedrijven met oog voor de omgeving. Dus geen grootschalige landbouwprojecten met enorme milieu- en gezondheidsrisico's voor de omgeving, maar wel innovatie start-ups, bedrijven met behoefte aan praktisch opgeleide mensen en degelijke familiebedrijven. Bedrijven die zorgen voor een brede vraag naar arbeidskrachten en zich kenmerken door

een maatschappelijke meerwaarde. Vanuit dat oogpunt zijn we blij met de komst van de outlet, zeker omdat de locatie en bereikbaarheid geen grote impact zullen hebben op de leefbaarheid van onze inwoners. 'Onze thuiszitters' (de mensen die thuiszitten zonder werk) zitten te springen op een dergelijke werkgever.

Jan Schaefer sprak ooit de gevleugelde woorden: 'in gelul kun je niet wonen'. Als ons beleid niet verandert kun je dat binnenkort veranderen in: 'in Zevenaar kun je niet wonen' (tenzij je een bovenmodaal inkomen hebt). De woningbouw beperkt zich tot het hogere segment, terwijl juist de druk op de onderkant van de markt toeneemt. Het aantal eenpersoons huishoudens neemt toe, we hebben er de verplichting statushouders op te vangen bijgekregen en de komst van nieuwe arbeidsmigranten verhoogt de vraag naar goedkope woningen. Daarnaast is voor jongeren vrijwel geen geschikte woonruimte te vinden. En dat terwijl jongeren de toekomst zijn voor een vitale gemeente. Het wordt dus tijd voor creatieve maatregelen, zoals het inzetten van leegstaande kantoorpanden en leegstaand gemeentelijk vastgoed als alternatieve huisvestingsmogelijkheid. De gemeente moet hier volop de ruimte bieden aan nieuwe initiatieven en ruimdenkend omgaan met mogelijkheden en tijdelijke bestemmingen.

Tot slot mijn belofte terug te komen op ons initiatief duurzaamheid te verankeren in het gemeentelijk beleid. Wij willen organisatie, college en raad bij het maken van een beleidskeuze bewust om te laten gaan met het aspect duurzaamheid. Hiertoe willen wij ieder raadsvoorstel laten voorzien van een duurzaamheidsparagraaf waarin de duurzaamheidsaspecten van het voorstel en eventuele alternatieven worden belicht. Mocht het duurzaamheidsaspect voor het raadsvoorstel niet relevant zijn, kan natuurlijk worden volstaan met 'Niet van toepassing'.

Tenslotte, ik wil graag afronden met een vette 'BENG'. Bij alle projecten waar de gemeente bij betrokken is en waar de schop nog niet in de grond is, moeten de BENG-normen waarvan we nu al weten dat die voor overheidsgebouwen per 2019 en voor overige gebouwen per 2020 verplicht zijn, toegepast worden. De gemeente moet hier een voorbeeldrol in nemen. De wet VET (voortgang energietransitie) geeft al aan dat alle woningniewbouw na 1 juli 2018 (met in achtneming van de uitzonderingsregels) gasvrij gebouwd moet worden. GroenLinks ziet dat ook graag toegepast voor alle andere nieuwbouw waar de gemeente bij betrokken is.

Ik dank u voor de aandacht.